

Obsah

Úvodní poznámka	9
I. Podstata problému, systém práce a základní pojmy	11
1. Úvodní poznámky o podstatě řešeného problému	11
2. Pojem mezinárodní smlouvy a okruh subjektů, které zavazuje	13
3. Druhy smluv a základní pojmy	16
a) Smlouvy, předmětem jejichž úpravy je právní postavení vnitrostátních subjektů	16
b) Smlouvy přímo použitelné na právní poměry vnitrostátních subjektů (smlouvy „self-executing“)	17
c) Smlouvy pravotvorné a kontraktuální	18
d) Smlouvy s účinky „inter partes“ a „erga omnes“	19
4. Aplikace a použití smlouvy	22
II. Postavení mezinárodní smlouvy vzhledem k vnitrostátnímu právu	25
1. Vztah práva mezinárodního a vnitrostátního. Monismus a dualismus	25
2. Monismus či dualismus?	27
3. Přímá vnitrostátní závaznost ustanovení mezinárodní smlouvy – obecné poznámky	33
III. Přímá vnitrostátní závaznost ustanovení mezinárodní smlouvy na základě odkazu ve vnitrostátním normativním aktu	41
1. Podmínky pro přímou vnitrostátní závaznost ustanovení smlouvy na základě odkazu	41
a) Vázanost České republiky mezinárodní smlouvou	41
1. <i>Řádné schválení (ratifikace) smlouvy. Procedura sjednávání a vnitrostátního schvalování mezinárodních smluv v České republice</i>	<i>42</i>
Úprava obecně a její prameny	42
Prezidentské smlouvy	43
Vládní a resortní smlouvy	47
2. <i>Vyjádření definitivního souhlasu státu se smlouvou navenek</i>	<i>50</i>
3. <i>Platnost mezinárodní smlouvy</i>	<i>51</i>
Vstup smlouvy v platnost	52

Účinnost mezinárodní smlouvy	53
Ukončení platnosti smlouvy	54
b) Přímá použitelnost smlouvy (charakter „self-executing“)	55
c) Vyhlášení mezinárodní smlouvy jako podmínka její vnitrostátní závaznosti	57
1. Úvodní poznámky	57
2. Vyhlášení mezinárodních smluv podle zákona ČNR č. 545/1992 Sb a podle Směrnice vlády ČR	60
2. Důsledky odkazu	62
a) Bezprostřední závaznost ustanovení smlouvy	62
b) Právní povaha ustanovení mezinárodní smlouvy, která jsou předmětem odkazu	62
1. Mezinárodní smlouva jako taková součástí vnitrostátního práva	63
2. Ustanovení mezinárodní smlouvy součástí vnitrostátního práva jako nově vzniklý vnitrostátní normativní akt	66
3. Mezinárodní smlouva není součástí vnitrostátního práva, její ustanovení vnitrostátně závazná jako normy práva mezinárodního	73
c) Postavení mezinárodní smlouvy ve vnitrostátním právním řádu	74
1. Přednost mezinárodní smlouvy před vnitrostátní úpravou ..	74
2. Povaha „přednosti smlouvy před vnitrostátní úpravou“	75
Hierarchizace právního řádu	75
Poměr mezinárodní smlouvy a vnitrostátních pramenů Ústava České republiky	77
Závěr	80
Další možný přístup	81
3. Uplatnění přednosti smlouvy při existenci pozdější odlišné zákonné úpravy	83
d) Zvláštní otázky vnitrostátní časové působnosti smluv	85
3. Odkazovací klauzule	89
a) Norma obsahující odkazovací klauzuli	89
1. Povaha normy obsahující odkazovací klauzuli	89
2. Druhy odkazovacích klauzulí	90
Věcně neomezené odkazovací klauzule	90
Věcně omezené odkazovací klauzule	91
b) Odkazy v českém právu	92

1. Právní stav v Československu v době jeho rozdělení	92
2. Věcně omezené klauzule v českém právu	93
4. Rozbor článku 10 Ústavy České republiky	95
a) Věcné vymezení okruhu mezinárodních smluv, na které se vztahuje	95
1. Vymezení problému	95
2. Specifikace pojmu „lidská práva a základní svobody“	96
3. Specifikace pojmu „smlouva o lidských právech a základních svobodách“	101
b) Vlastnosti smluv, na které se článek 10 vztahuje	103
1. Smlouvy ratifikované	103
2. Smlouvy vyhlášené	105
3. Smlouvy, jimiž je Česká republika vázána	106
c) Bezprostřední závaznost smluv a jejich přednost před zákonem	106
5. Některé problémy interpretace a aplikace ustanovení mezinárodních smluv vnitrostátními orgány	107
a) Interpretace ustanovení mezinárodní smlouvy	107
1. Úvodní poznámky	107
2. Pravidla mezinárodního práva o interpretaci mezinárodních smluv	108
Vídeňská úmluva o smluvním právu	108
Pravidla výkladu obsažená v samotné smlouvě	111
Subjekty výkladu	112
Překlad smlouvy do českého jazyka	114
b) Aplikace ustanovení smlouvy na základě vzájemnosti	115
1. Pohled z hlediska mezinárodního práva	116
2. Závěry	119
IV. Přímá vnitrostátní závaznost ustanovení mezinárodní smlouvy na základě vnitrostátního legislativního opatření	121
1. Úvodní poznámky. Transformační zákony	121
2. Smlouva není přímo použitelná	125
3. Smlouva je přímo použitelná, avšak nevztahuje se na ni žádná odkazovací klauzule	126
4. Smlouva je přímo použitelná a vztahuje se na ni odkazovací klauzule, avšak pro vnitrostátní aplikaci jejich ustanovení jsou nezbytná další pravidla pro následky aplikace ustanovení smlouvy	126

5. Smlouva, jejímž účelem je harmonizace právních řádů	128
6. Specifický předmět úpravy smlouvy	128
Shrnutí závěrů	129
Résumé	136
Použitá literatura	131